

VII ESBO

UTGIVARE: ESBO SVENSKA KULTURFÖRENING

MARS 2026

Jessica Rautelin vann silver i mångkamp i Hall-FM 2026

sida 13

- 3 TF-studeranden driver miljonprojekt i Otnäs
- 5 Finlandssvenskt kulturhus planeras i Esbo
- 7 Fler ska integreras på svenska
- 8 År 2029 ska alla Esbobor ha en husläkare
- 15 "Nytt svenskt äldreboende behövs i Esbo"

LEDARE

Svenskan lever stark i en alltmer flerspråkig miljö

I slutet av år 2024 bestod Esbos svenskspråkiga befolkning av 20 246 personer. Finlands-svenskarna, alltså vi, utgjorde då 6,3 procent av befolkningen i Esbo. Personer som talade finska eller samiska som modersmål utgjorde 68,7 procent och personer med ett annat modersmål än något av de nationella språken 25 procent.

Förändringen i livsmiljön för de svenskspråkiga i Esbo har varit markant över tid. Fram till 1950-talet var Esbo en rural miljö där majoriteten av invånarna talade svenska. På 1950-talet steg den sammanlagda befolkningen i Esbo till över tjugotusen invånare och majoritetsspråket blev finska.

Det innebär att svenska långt in på den andra hälften av 1900-talet var det språk man i väldigt stor utsträckning hörde när man rörde sig bland folk i Esbo. Esbo var en svenskspråkig livsmiljö där det var självklart att man talade och interagerade på svenska.

I dag befinner sig finlandssvenskarna i en minoritetsposition i Esbo. Trots att det absoluta antalet svenskspråkiga i Esbo idag är fler än på 1950-talet är det inte längre en självklarhet att man hör svenska talas på gatan eller att man får service på svenska i butiken.

Trots detta finns det år 2026 en stark finlandssvensk gemenskap och ett levande svenskspråkigt civilt samhälle i Esbo.

Glada pensionärer samlas regelbundet kring trevligt program i nio lokala svenska föreningar runt om i Esbo. Finlandssvenska körsångare och dirigenter värnar om att föra den finlandssvenska körtraditionen vidare. Det är möjligt att påbörja sin idrottskarriär i svenskspråkiga idrottsföreningar. Driftiga teknologstuderanden för den svenskspråkiga studentkulturen vidare vid Aalto och det finns planer på att bygga ett finlandssvenskt kulturhus i Esbo.

Prognoserna för befolkningsutvecklingen i Esbo förutspår att det absoluta antalet Esbobor kommer att öka. Andelen invånare med ett annat modersmål än finska och svenska ökar, medan andelen (men inte nödvändigtvis antalet) svenskspråkiga minskar. Därför är det glädjande att Esbo har anställt en integrationskoordinator som arbetar för att fler nya Esbobor ska integreras på svenska.

Det är viktigt att vi också välkomnar med dem, som väljer att integreras på svenska och som i framtiden kan fungera i arbetslivet på svenska, till vår gemenskap.

Maria Saaristo
Chefredaktör

annette.skargard@gmail.com

Det finns en stark finlandssvensk gemenskap i Esbo

INNEHÅLL

- 2 Ledare - Maria Saaristo
- 3 TF-studerande driver miljonprojekt
- 4 Westends daghem grundrenoveras
- 5 Finlandssvenskt kulturhus planeras i Esbo
- 6 Integration på svenska
- 7 Sofia skriver låtar på svenska
- 8 År 2029 ska alla Esbobor ha en egen husläkare
- 10 Från plan till premiär - Rödluvan på Finns
- 11 Cantiamo skapar musik tillsammans
- 12 Esbo hembygdsförening 110 år - mångsidig verksamhet
- 13 Esbo IF 110 år - Jessica Rautelin brinner för att tävla
- 14 Kameleonten når ut till barn och unga
- 15 Gemenskapen det bästa med Esbo svenska pensionärsförening

DU KAN LÄSA VI I ESBO DIGITALT PÅ:
WWW.IESBO.FI

VI I ESBO

UTGIVARE
Esbo svenska kulturförening rf

UPPLAGA 9 470 ex

CHEFREDAKTÖR Maria Saaristo

ANNONSFÖRSÄLJNING Maria Saaristo

Pärmfoto SFI

OMBRYTNING Kustmedia Ab - Maria Lillås

TRYCKERI BotniaPrint, 2026

ADRESSKÄLLA
Befolkningsdatasystemet/ Myndigheten för Digitalisering och Befolkningsdata. Personuppgifter har inte lämnats till avsändaren av denna tidning.

Tekniskt förverkligande:
Posten Ab PB 7, 00011 POSTI

TF-studeranden driver miljonprojekt i Otnäs

Renoveringen av Urdsgjallar finansieras delvis genom att bygga studentbostäder. 1,7 miljoner saknas ännu.

TEXT OCH FOTO: MARIA SAARISTO

Den svenskspråkiga studentkulturen i Otnäs lever och mår bra.

– TF är en aktiv nation med mycket verksamhet, säger Dennis Estlander som är styrelseordförande för Teknologföreningen (TF) vid Aalto-universitetet.

Den svenskspråkiga verksamheten är koncentrerad till TF:s anrika byggnad Urdsgjallar på Otsvängen 22. Byggnaden, som är utformad som ett dryckeshorn, färdigställdes år 1966 i samband med att teknologundervisningen flyttade från Lönnrotsgatan i Helsingfors till Otnäs.

– Byggnaden har länge varit i behov av grundrenovering, säger Oskar Heir, som är styrelsemedlem i TF med ansvar för campusprojektet.

Hösten 2025 fattade nationen beslutet om att påbörja renoveringen av byggnaden. Kostnaderna för renoveringen uppskattades till nio miljoner euro.

– Renoveringen är möjlig för att TF också äger tomten som Urdsgjallar står på, säger Waldemar von Frenckell, som var styrelsemedlem i TF ifjol och som nu arbetar på deltid med att verkställa projektet.

TF grundade ett bolag, Fastighets AB Sejdell, som med hjälp av statlig Varke finansiering bygger ett bostadskomplex (Sejdell) med omkring 150 studentbostäder på tomten Urdsgjallar står på.

– Fastighetsbolaget, som TF äger, köpte tomten av TF. Vi använder pengarna till att finansiera renoveringen av Urdsgjallar, säger Waldemar von Frenckell.

1,7 miljoner behövs

Byggnadsprojektet påbörjas hösten 2026 och två år senare kommer det nya bostadskomplexet och det nyrenoverade Urdsgjallar att stå färdiga. Studeranden vid TF ansvarar för alla delar av projektet. Också för att försäkra finansieringen.

– Det är den mest utmanande biten. Vi har nu samlat in 7,3 miljoner euro från stiftelser, fonder, tomtförsäljning och privatpersoner, säger Emmi Tuominen, tidigare styrelsemedlem som nu arbetar med fundraising.

Ännu saknas 1,7 miljoner euro av den finansiering som behövs för renoveringen.

– Renoveringen av huset, som skyddas av museiverket, är dyrt. Vi har fått ihop så mycket att vi får hustekniken i skick,

Oskar Heir, Waldemar von Frenckell, Dennis Estlander och Emmi Tuominen har lagt studierna på paus för att genomföra renoveringen av Urdsgjallar och byggandet av bostadskomplexet Sejdell.

men finansiering behövs för att renovera källarvåningens klubblokaler, säger Oskar Heir.

– Urdsgjallar är ett kärt hus för många och vi har ett otroligt starkt alumninätverk som stödjer oss när det behövs. Tillsammans kommer vi nog att klara slutspurtan och försäkra finansieringen också för källarvåningen, säger Emmi Tuominen.

Exil

Medan renoveringen pågår kommer husets verksamhet att inhysas i andra utrymmen på campus.

– Det är viktigt att uppehålla studentkulturen och att nya studeranden får ta del av den, säger Oskar Heir.

TF driver en restaurang, Täffä Lunch, i huset. Också restaurangen kommer att vara öppen i andra utrymmen under remonten.

– Restaurangen går bra. Edenred valde den till Esbos bästa lunchrestaurang hösten 2025. På onsdagar brukar kön gå halva vägen till Dipoli, säger Dennis Estlander.

På onsdagar är Täffä Lunch i enlighet med en oskriven överenskommelse den enda restaurangen på campus som serverar pasta, närmare bestämt pasta bolognese.

Varför är Täffä Lunch pasta bolognese så populär?

– Det handlar nog om en blandning av kvantitet och kvalitet, portionerna är otroligt stora och vi satsar på vår personal så de hinner laga kvalitetsmat, säger Waldemar von Frenckell. ●

Visualisering av Urdsgjallar och bostadskomplexet Sejdell. Acre, Tom Cederqvist.

TF

- Den svenskspråkiga nationen vid Aalto-universitetet
- Uppehåller svenskspråkig studentkultur vid Aalto
- Svenskspråkiga studerandes intressebevakning på Aalto
- 900 studerande medlemmar
- 1200 alumnimedlemmar
- 400 frivilliga aktiva, 100 ansvarsuppdrag
- Ordnar upp till 200 evenemang/år som sitsar, löpkultur, orkester
- Grundades: 1872

ESBO SATSAR PÅ BARN OCH UNGA - INFRASTRUKTUR FÖR UTBILDNING

Westends daghem grundrenoveras

Vi frågade barn och personal hur de vill utveckla utrymmena. Bägge var överens: det behövs fler toaletter.

TEXT OCH FOTO: MARIA SAARISTO

Westends daghem består av två byggnader på samma tomt. Den äldre av byggnaderna är en röd tegelbyggnad från år 1985. Det är den röda tegelbyggnaden som staden planerar att grundrenovera.

– Det betyder att huset sätts i skick så att allt fungerar i minst tjugofem år utan behov av större renoveringar, säger Kimmo Martinsen från Esbo stad.

Planeringen av renoveringen påbörjas år 2026.

– I allmänhet görs inte funktionella förändringar i samband med grundrenoveringar, men användarna kan föreslå sådana under planeringen, säger Kimmo Martinsen.

Planera med barnen

Ungefär 110 barn går i Westends daghem uppdelade i sju grupper. Naomi Laine, 5, går i Sjöstjärnorna och Carl-Erik (Calle) El Chami, 5, i Sjölejonen.

Naomi och Calle tycker att det viktigaste med daghemmet är att det erbjuder många olika och roliga sätt att röra på sig.

– Min dröm är att ha en karusell både inne och ute. Och en stor och hög rutschkana som det också går att klättra i, och en trampolin, säger Naomi Laine.

Calle El Chami påpekar att Westends daghem redan har en bra gymnastiksal med en hög rutschkana.

– Men både salen och rutschkanan skulle kunna vara ännu större, säger han.

Nilla Nygård arbetar som lärare för fyra och femåringar på dagiset. Hon håller med Calle om att gymnastiksalen i daghemmet fungerar väldigt bra.

– Jag hoppas att den kan bevaras under remonten, säger hon.

För att utrymmen ska bli så trivsamma som möjligt för barn skulle det vara viktigt att planera dem tillsammans med barnen, anser både Naomi och Calle.

– Man borde tänka på vad barnen gillar att ha i lekrummet. Det behövs massor av leksaker, säger Naomi Laine.

Förbättringsförslag

Matstunderna är en viktig del av barnens och de anställdas dag på daghemmet.

– Jag tycker att det skulle vara bra att ha en matsal. Just nu äter vi i våra egna rum och maten hämtas dit med kärror, säger Naomi Laine.

– Jag skulle vilja äta vafflor på dagis, säger Calle El Chami.

Toaletterna i det röda tegelhuset är för få, det håller både personal och barn med om på Westends daghem.

– Vi får stå jättelänge och köa. Vi står på de här gröna prickarna utanför toaletten och väntar, säger Naomi Laine.

– Vi har trettiosex barn och två toaletter i den här ändan av byggnaden. Det betyder att vi noggrant får koordinera hur vi kommer och går med de andra grupperna, säger Nilla Nygård.

Naomi Laine och Calle El Chami skulle vilja ha riktiga djur på dagiset. Lamm, kaniner, en hundvalp och en stor hund.

Nilla Nygård hoppas att den nuvarande gymnastiksalen kan bevaras.

Bland svenskspråkiga daghem grundrenoveras:

- Fågelsångens daghem 2026–2028
- Westends daghem 2026–2027
- Smedsby daghem 2026–2027
- Renovering av Portängens daghem påbörjas 2031
- Mattlidens skolcentrum grundrenoveras och utvidgas 2027–2032

Vilan är en av grundpelarna i dagisbarnens vardag.

– Det skulle vara bra om alla skulle rymmas och vila i samma rum, säger Naomi Laine.

Naomi tycker att man kunde måla väggarna i vilorummet mörkblåa och att väggen kunde prydas av en stor halvmåne.

– Och alla borde ha en madrass och en dyna och en filt, säger Calle El Chami.

– Just nu finns det många små rum på Westends daghem. Jag hoppas att det kommer att finnas det i fortsättningen också för det är enklare att hålla ljudnivån i styr i mindre grupper. Men tamburen skulle gärna få vara större, säger Nilla Nygård. ●

Finlandssvenskt kulturhus planeras i Esbo

Utbyggnaden av Mattlidens skolcentrum börjar år 2029. Innan det kommer ett nytt daghem att byggas i kvarteret Mattliden.

TEXT OCH FOTO: MARIA SAARISTO

Ar 2017 föddes tanken om att bygga ett kulturhus för finlandssvensk lokalkultur i Esbo.

– Esbo är Finlands näst största stad och här finns ett levande finlandssvenskt lokalsamhälle. Det känns som en rimlig tanke att det ska finnas ett hus för finlandssvensk kultur i Esbo, säger Stefan Ahlman, som har varit en initiativtagare till projektet.

– Intresset för ett finlandssvenskt kulturhus i Esbo utreddes under många år. Intresset är jättestort bland svenskspråkiga föreningar, organisationer och bland kulturfältet i Esbo med omgivning, säger Christina Gestrin som har följt med projektet som förtroendevald.

Focus Mattliden

För utvecklandet av det finlandssvenska kulturhuset Kultursmedjan i Esbo grundades föreningen Focus Mattliden.

– Kvarteret Mattliden är det perfekta stället att bygga huset på eftersom det är stort nog att inrymma också annan verksamhet än skolkomplexet. Kulturhuset ska finnas där barn och unga vistas och Mattliden ligger vid metrolinjen, så det är lätt också för andra att ta sig hit, säger Stefan Ahlman.

Den planerade Kultursmedjan ska inrymma utrymmen för kulturutövare i alla åldrar men är primärt riktad till barn och unga. Den kommer att ha utrymmen där man kan prova på olika typer av kultur med låg tröskel.

– Mattliden är Finlands största skola med omkring tvåtusen elever. Skolcentret inhyser barn och unga från dagis- till gymnasieåldern. Eleverna kommer att ha stor glädje av de möjligheter som ett kulturhus kan erbjuda, säger Christina Gestrin.

Lång utvecklingsfas

Nio år efter att tanken om att bygga kulturhuset föddes kan förverkligandet av planen börja. Det beror på att det sedan slutet av år 2025

finns en lagfaren detaljplan för utvecklingen av området.

– Om allt går bra kan byggandet påbörjas våren 2027, säger Stefan Ahlman.

Förverkligandet av en kultursal kräver ett samarbete mellan användare och initiativtagare, staden och möjliga privata finansierare. Arbetet med att samla finansierare som en långsiktig ägare till Kultursmedjan och daghemmet pågår.

Mycket behöver ändå åtgärdas innan byggandet kan börja.

– Det nya komplexet kommer delvis att byggas på gatan Mattberget, som till vissa delar först måste tas bort. Också kommunalteknik behöver flyttas, säger Stefan Ahlman.

Om byggandet påbörjas våren 2027 kunde det nya daghemmet och den planerade Kultursmedjan stå färdiga under år 2028.

– Det gamla daghemmet är fullt och i dåligt skick. Många barn står i kö för en plats där. Bara i år har prognosen för behovet av svenskspråkiga dagvårdsplatser i Esbo överskridits med åttio barn, säger Christina Gestrin.

Renovering

Optimalt skulle vara att renoveringen och utvidgningen av Mattlidens skolcentrum skulle börja efter att det planerade nya daghemmet och den tilltänkta Kultursmedjan står färdiga.

Esbo stad har budgeterat 56,1 miljoner euro för utbyggnad och renovering av skolcentret, som planeras vara färdigt år 2032.

– Det är ett stort projekt som kommer att garantera att det finns tillräckliga utrymmen för en svensk skola här i framtiden. Allra först behöver staden hitta en lösning på var undervisningen ska ordnas för eleverna medan arbetet pågår, säger Christina Gestrin.

Detaljplanen möjliggör också byggandet av bostadshus, en parkeringshall och en idrottshall i kvarteret. ●

Christina Gestrin och Stefan Ahlman gläder sig över att utvecklingen av kvarteret Mattliden efter en lång planeringsfas kan börja.

PLAN FÖR KVARTERET MATTLIDEN

Upphovsman: Esbo stad.

Om byggandet påbörjas våren 2027 kunde det nya daghemmet och den planerade Kultursmedjan stå färdiga under år 2028

Omkring 10 skolelever integreras på svenska i Esbo

Esbo vill att fler integreras på svenska. Sofia Svahnström arbetar med att förverkliga målet.

TEXT: MARIA SAARISTO

Sofia Svahnström arbetar sedan juni 2025 som koordinator med ansvar för integration på svenska i Esbo. Tjänsten är ny och har skapats för att fler personer med invandrabakgrund ska integreras på svenska. När man talar med Sofia Svahnström blir det snart klart att integration på svenska är ett komplext fenomen.

– När myndigheter talar om personer som integreras på svenska talar de i allmänhet om vuxna arbetssökanden som väljer svenskspråkiga tjänster. Vi har inga siffror om personer med invandrabakgrund som studerar på svenska, som talar svenska och redan är i arbetslivet. Statistiken hänger ihop med tjänsterna.

Omkring fyrtusen arbetssökande med invandrabakgrund integreras för tillfället i Esbo.

– Det är få som integreras på svenska. Jag har inte exakta siffror men de är ungefär tio.

Hur är det med elever i skolor och barn på daghem?

– Vi har inte uppgifter om barn i dagisålder men ungefär tio elever integreras på svenska i svenskspråkiga skolor i Esbo.

Målet

Esbo stad har som målsättning att öka andelen invandrare som integreras på svenska. Målet med integration på svenska är att en vuxen arbetssökande ska lära sig språket och komma ut i arbetslivet.

– Det är en jätteviktig målsättning. Vi behöver fler arbetstagare i arbetslivet som kan svenska.

Sofia Svahnström berättar att staden nu

har kartlagt situationen, de verktyg som finns till förfogande och de åtgärder som kan tas för att förändra läget.

– Vi kan försöka se till att det går att hitta information om möjligheten till integration på svenska, att personer med invandrabakgrund får veta om möjligheten och att vi konkret beskriver de svenskspråkiga stigarna åt personer som ska integreras.

Konkreta åtgärder som ska tas för att uppfylla målet är att ge information åt personer som handleder arbetssökande kunder, så att de berättar åt dem om möjligheten till integration på svenska.

– En förbättring som har gjorts är att alla arbetssökanden nu borde tillfrågas vilket integrationsspråk de väljer.

Varför skulle det vara i en arbetssökandes intresse att integreras på svenska?

– En del invandrare har en stark engelska. För dem kan det vara lättare att lära sig svenska och få medborgarskap.

Splittrat ansvar

Hur får en invandrare som flyttar till Esbo information om möjlighet till integration på svenska?

– Personer som anmäler sig som arbetslösa arbetssökande borde tillfrågas om de väljer integration på finska eller svenska. När man anmäler sitt barn till skola eller dagvård borde man få information om det svenskspråkiga alternativet, men jag vet inte om det fungerar i praktiken. Folktinget har skapat material om möjligheten att välja dagvård och skola på svenska.

I en annan intervju i denna tidning framkom ett behov av socialt stöd för elever

”

Luckan informerar på svenska i informationstjänsten Hello Espoo för invandrare i Iso-Omena på onsdagar.

Sofia Svahnström. Foto: Iiro Oura/Esbo stad

INTEGRATION

- Med integration på finska eller svenska menas den tid då en person med invandrabakgrund får stöd i språkinläring i ett av de nationella språken, så att hen ska kunna fungera på språket.
- Integrationstiden är två år.
- Integrationstjänster i Esbo ordnas åt arbetssökande, de som befinner sig utanför arbetslivet, barn och unga.

som integreras på svenska. Tror du att det går att ordna?

– Bildningstjänsterna ansvarar för integration i skolor, men det är klart att det är en viktig fråga.

Integration är en stor helhet som är uppdelad i många enheter inom staden. Sofia Svahnström arbetar med strategiskt arbete på enheten för näringsliv.

– Många människor arbetar med integration. Det konkreta ansvaret för att förverkliga målsättningar ligger hos oss alla, vi samarbetar med andra enheter men ibland kan det vara knepigt. ●

Sofia skriver låtar på svenska

– Integration på svenska kunde förstärkas genom information och vänelever, säger Svitlana Sorokina.

TEXT OCH FOTO: MARIA SAARISTO

Tre veckor efter att Ryssland anföll Ukraina i februari 2022 lämnade Sofia Sorokinas familj sin hemstad Chernivtsi i västra Ukraina. Först flyttade familjen till Sofias faster Svitlana Sorokina, som har bott i Kurtby i Esbo sedan år 2014.

– Det första året fortsatte jag i min ukrainska skola genom zoom, berättar Sofia Sorokina, 11.

År 2023 flyttade Sofias familj för ett år till Quebec i Kanada. I Quebec gick Sofia i skola på engelska. Våren 2024 flyttade familjen tillbaka till Finland och bosatte sig så småningom i Finnå i Esbo.

Nytta av svenska

Genom Sofias faster fick familjen höra om möjligheten att gå i dagvård och skola på svenska.

– Min uppfattning är att väldigt många ukrainare inte vet att deras barn kan gå i skola på svenska. Det skulle vara viktigt att systematiskt nå ut med information till nyinflyttade invandrare, säger Svitlana Sorokina.

Familjen Sorokina valde integration på svenska dels för att de tänkte att det skulle vara enklare för barnen, som redan hade lärt sig engelska i Kanada.

– Svenska och engelska är släktspråk och liknar åtminstone lite varandra, säger Sofia Sorokina.

Familjen bedömde också att svenskan kunde vara av större nytta för barnen i framtiden.

– Med svenska klarar man sig i Sverige och Norge, och det

Sofias faster Svitlana Sorokina.

blir lättare att lära sig tyska, säger Svitlana Sorokina.

Skola på svenska

Sedan augusti 2024 har Sofia gått i Kungsgårdsskolan i Köklax. Sofias bror går i ett svenskspråkigt daghem i Esboviken.

– Jag ville fortsätta i skolan i Köklax fast vi flyttade till Finnå. Jag tycker så väldigt mycket om den här skolan. Här finns så fina utrymmen, slöjdsalen till exempel. Och lärarna är så bra, speciellt musikläraren, säger Sofia Sorokina som är väldigt intresserad av musik.

Sofia deltog i förberedande undervisning under sitt första år i Kungsgårdsskolan och i hennes fall fungerade undervisningen väldigt bra, konstaterar Svitlana Sorokina.

På två år har Sofia Sorokina lärt sig så bra svenska att hon kan skriva låtar på språket.

Efter snart två skolår på svenska talar Sofia Sorokina väldigt bra svenska. Så bra att hon redan har skrivit en låt på svenska.

– Jag skriver låtar om vad vi kan göra för klimatet och om vänskap – på engelska, ukrainska, svenska och finska.

Det har ändå inte alltid varit så lätt med de nya språken.

– Det var svårt till en början när jag inte förstod någonting och det var svårt att öva när alla bytte till engelska när de talade med mig, säger hon.

Kulturella skillnader

Sofia Sorokina har märkt att det finns kulturella skillnader mellan Finland, Kanada och Ukraina.

– I Kanada och Ukraina är barnen mer öppna än i Finland. Där är det till exempel normalt att man kramar någon som ser ledsen ut fast man inte känner personen jättebra.

Disciplinen i skolorna

i Ukraina är striktare än här, berättar Svitlana Sorokina.

– Barnen här har så mycket frihet att de har tappat respekten för lärarna och de vuxna, säger hon.

Efter att ha följt med integrationen av sina syskonbarn i den svenska skolan i Finland har hon några utvecklingsförslag att komma med.

– Till en början var det väldigt många barn som undrade varför Sofia hade flyttat hit. Det skulle vara lättare för barn från krisområden att anpassa sig om lärarna i förväg skulle informera eleverna om sådant. Och det skulle vara bra om nya elever skulle få en vänelev i klassen och att fundera på sätt att involvera andra barn i integrationen av eleverna. ●

”Väldigt få nyinflyttade vet om att de kan välja integration på svenska.

År 2029 ska alla Esbobor ha en husläkare

Svenskspråkig service garanteras genom att sammankoppla svenskspråkiga patienter och svenskkunnig vårdpersonal. Resultaten förväntas göra vården effektivare och vårdpersonal och patienter mer nöjda.

TEXT OCH FOTO: MARIA SAARISTO

Tommi Uimonen arbetar med att verkställa husläkarmodellen i LUVN.

År 2029 är det meningen att alla invånare i Västra Nylands välfärdsområde (LUVN) ska ha tillgång till en husläkare och egenvårdare. Det är en förändring som innebär att hela grundtanken i hälsovården ändras.

– Just nu är hälsovården väldigt splittrad och vårdpersonalen är inriktad på att sköta specifika problem. Det innebär att patienter ofta träffar ny vårdpersonal, som inte känner patienten eller hans sjukdomshistoria, säger Tommi Uimonen som arbetar med att verkställa husläkarmodellen i LUVN.

Övergången till husläkarmodellen innebär att vårdpersonalen ska fokusera på människan som en helhet, i stället för att specialisera sig på ett specifikt problem.

Vård på svenska

I husläkarmodellen kommer en läkare i regel att ha ansvar för mellan 1500 och 2500 invånare i en kommun.

– Det är mera än i många andra länder vilket beror på att omkring två miljoner människor i Finland primärt inte använder offentlig hälsovårdsservice utan arbetshälsovården, säger Tommi Uimonen.

Ibruktageandet av husläkarmodellen innebär att läkaren kan lära känna pa-

tienten och ha koll på vilken vård hen har fått tidigare, och på vad som har visat sig fungera för just den personen. Patienten å sin sida får automatiskt kontakt med sin egenvårdare och vid behov sin husläkare när hen ringer hälsostationen eller tar kontakt digitalt.

– När vårdrelationer väl har etablerats förbättras tillgången till service, säger Tommi Uimonen.

Kommer svenskspråkiga i LUVN att få vård på svenska?

– För oss på LUVN är det en prioritet att svenskspråkiga invånare ska ha tillgång till service på svenska. Vi kommer att föra samman svenskspråkiga invånare och svenskkunnig vårdpersonal med hjälp av informationsteknologi, säger Tommi Uimonen.

I praktiken kommer alltså svensktalande invånare att få svenskkunniga husläkare och egenvårdare.

– Det borde inte leda till länge serviceväg för svenskspråkiga än vad som nu är fallet, säger Tommi Uimonen.

Utmaningar

Husläkarmodellen prövades i Finland också på 1990-talet, men ledde då till att sjukvårdspersonalen blev överbelastad.

– Systemet kräver tillräckliga resurser

för att fungera. Personalen får inte ha för många patienter på sitt ansvar. Därför anställer vi i år nya läkare och skötare till LUVN.

En utmaning är att det inom LUVN för tillfället används tre olika system för hantering av patientinformation.

– Under våren ska vi övergå till ett system och omarbota det, samt telefon- och digitala system, så att de stöder ibruktageandet av husläkarmodellen.

När de informationsteknologiska utmaningarna är lösta kan modellen tas i bruk.

Pilotprojekt i Esbo

År 2025 har ett pilotprojekt utförts i Esbo. Sexton läkare har haft ansvar för över tjugotusen invånare enligt husläkarmodellen.

– Resultaten har varit positiva. Vårdpersonalen föredrar att arbeta så och

upplever arbetet som meningsfullt. Läkarna känner ett ansvar för sina patienter och vill sköta dem väl, också för att mins-

ka sin egen arbetsbörda i framtiden. Vi tror att införandet av systemet kan göra det lättare att locka läkare till arbete inom den offentliga sektorn.

Internationell forskning visar att långvariga patientrelationer, som präglas av tillit, gynnar hela hälsovårdssystemet och gör det mer effektivt.

– Onödiga samtal

som beror på att ingen har ett helhetsansvar, jourbesök och behov av specialistsjukvård minskar. Men det tar flera år innan vi ser resultaten av det nya systemet.

Målet är att hundra tusen invånare i LUVN ska omfattas av husläkarmodellen i slutet av år 2026. Följande kommuner där en del läkare kommer att börja arbeta enligt husläkarmodellen är Lojo och Ekenäs. ●

” Övergången till husläkarmodellen innebär att invånare kommer att få bättre service och att sjukvårdspersonalen får ett behagligare arbete

Foto: Freepic

SFP:S ARBETE I ESBO GER RESULTAT!

En idrottslinje till Mattlidens gymnasium

En ny idrottslinje startar i Mattlidens gymnasium hösten 2026. På linjen reserveras det plats för max 25 elever per år. Ett mål med den nya linjen är att underlätta vardagen för idrottsintresserade ungdomar i Esbo.

"Det är jättefint att vi nu får en idrottslinje till Mattliden och att elever fr.o.m. hösten kan kombinera idrott och gymnasiestudier också i Esbo." säger **Eva-Lena Gästrin**, ordförande för nämnden Svenska rum.

Avgiftsfritt seniorarmband för motionstjänster

Esbo har länge erbjudit ett avgiftsfritt motionsarmband för +68-åringar. Förmånen var hotad förra hösten, men tack vare SFP och övriga partier avstyrdes förslaget om att börja uppbära en avgift för armbandet.

"Motionsarmbandet uppmuntrar seniorer att röra på sig och ta hand om sin hälsa. Förebyggande åtgärder kostar mindre än vård i ett senare skede." säger **Karin Cederlöf**, SFP:s representant i stadsstyrelsen.

Integration på svenska för invandrare

SFP arbetar för att allt fler invandrare ska få möjligheten att välja svenska som integrationsspråk. Ett stort steg i rätt riktning togs då en integrationskoordinator rekryterades till Esbo förra året.

"Att integrera sig på svenska i Esbo ger invandrare en nyckel till arbetslivet, utbildning och en levande tvåspråkig gemenskap. Svenskan kompletterar finskan och skapar fler vägar in i samhället. Det minskar segregationen och hela staden vinner." säger **Nina af Hällström**, SFP:s representant i stadsstyrelsen.

Ny plan för Mattliden-området

Mattliden har i dagens läge alltför små lokaler och använder sig delvis av tillfälliga utrymmen. Hösten 2025 godkändes en plan som innebär att byggnaderna ska renoveras och de befintliga skolbyggnaderna kan byggas ut. Dessutom ska ett nytt daghem byggas. Också bygget av ett nytt kulturhus ingår i planerna.

"Jag vill tacka alla dem som bidragit till att vi nu har en stadsplan för kvarteret kring Mattlidens skolcentrum. Förningen Focus Mattliden har spelat en avgörande roll för att planen förutom nya utrymmen för skola och daghem också innehåller ett kulturhus med utrymmen för konst, utbildning och idrott." säger **Christina Gestrin**, ordförande för SFP:s fullmäktigegrupp.

Restaurering av Björnviken

Björnviken är en fin havsvik och ett viktigt rekreativsområde, som en del av Esbos strandpromenad. Viken är mycket övergödd och har blivit grund, men hittills har väldigt lite gjorts för att förbättra vikens tillstånd. Nu har SFP med stöd av andra partier äntligen fått anslag för att planera restaureringen av viken.

"Björnviken är Esbos egen Tölövik. Planeringen bör ta hänsyn till såväl vattenskyddet som strändernas trivsel. Vi har lyssnat på Tapiolan Kilta som i många år arbetat för en restaurering av viken" säger **Päivi Punttila**, SFP:s representant i stadsplaneringsnämnden.

Ungas välmående

En stor utmaning för ungas välmående i Esbo är ungdomsarbetslösheten. Särskilt mycket stiger andelen arbetslösa unga med invandrarbakgrund. Bristande språkkunskaper i kombination med svaga arbetslivsfärdigheter utgör allt oftare ett hinder för ungas sysselsättning. SFP arbetar för ett bredare utbud av målgruppsanpassad och arbetslivsinriktad språkutbildning.

"Det skulle vara viktigt att stärka språkutvecklingen hos barn och unga med invandrarbakgrund, börjande från småbarnspedagogiken och genom skolan" säger **Anja Miittinen**, fullmäktigeledamot.

SFP:S FULLMÄKTIGEGRUPP I ESBO

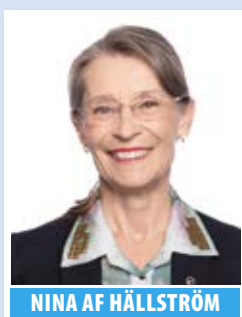
KARIN CEDERLÖF

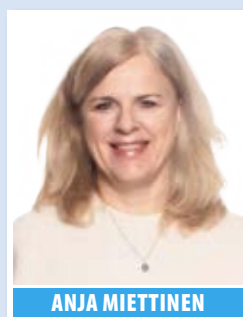
CHRISTINA GESTRIN

EVA-LENA GÄSTRIN

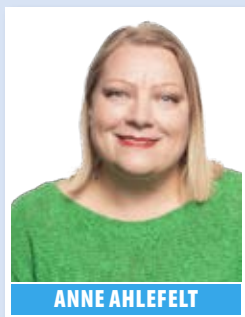
NINA AF HÄLLSTRÖM

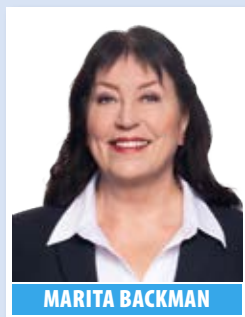
ANJA MIETTINEN

PÄIVI PUNTILA

ANNE AHLEFELT

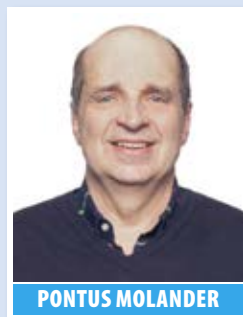
MARITA BACKMAN

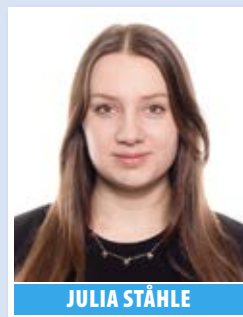
GUSTAV BÅSK

SEBASTIAN LÅNGSTRÖM

PONTUS MOLANDER

JULIA STÅHLE

KULTUR

Från plan till premiär – så skapas Rödluvan på Finns

– Sök modigt medverkan i sommarteatern, men var förberedd på upp till 75 övningar innan premiär, säger producent Sandra Aspelin.

TEXT OCH FOTO: MARIA SAARISTO

FINNS SOMMARTEATER

- Grundades 1973 och hette då Glims sommarteater.
- Mellannylands största svenskspråkiga sommarteater.
- Drivs av Esbobyggdens ungdomsförbund.
- Sätter upp en familjepjäsa varje sommar.

Esbobyggdens ungdomsförbund (EBUF) har producerat sommar-teater med amatörskådespelare i Esbo sedan år 1973. Men hur går det egentligen till när en sommar-teater skapas? Vi frågade Sandra Aspelin, som arbetar som producent för EBUF.

– Planeringen för en sommar-teater börjar egentligen ett och ett halvt år innan pjäsen faktiskt spelas. Arbetet börjar med att personalen och styrelsen på EBUF funderar på idéer, kastar ut nät och tar reda på om det går att få rättigheter för den pjäs som vi önskar producera.

Nyskriven Rödluvan

Sommaren 2026 spelas en nyskriven dra-matisering av Rödluvan på Finns som-mar-teaters scen i Köklax. Produktionen av Rödluvan kom i gång när Pasi Hiihtola kontaktade EBUF våren 2025. Hiihtola, som är känd som ”Säs” i Säs och Kopp, undrade om det fanns intresse för att an-vända den musik han skapat om Rödluvan i en teaterproduktion.

– En del av sångerna fanns skrivna från förut och en del skrev Pasi för skivan Röd-luvan och vargen, som utkom förra våren, säger Sandra Aspelin.

Följande steg var att hitta en dramaturg som kunde skriva ett manus av berättelsen. Val-et föll på skådespelaren och regissören Johan Aspelin.

– Jag ville bygga upp en lite ”crazygare” värld i berättelsen med många roller, där ingen av skådespelarna bara behöver stå och vänta i kulisserna, säger Johan Aspelin, som också regisserar pjäsen.

Utöver regissören och produ-centen arbetar också en kore-ograf, tekniker, sångpedagog, kostymör, produktionsassistent och musiker som avlönade profes-sionella med produktionen.

Audition

Den andra november 2025 var det dags för audition i Vindängen i Hagalund. Till rollerna söktes barn från åtta år och uppåt, unga och vuxna.

Johan Aspelin, Matilda Kontkanen och Sonja Aspelin, som på den första övningen kan namnen på alla skådespelarna, med till och med ögonen fast.

I år sökte 45 personer rollerna, varav 22 valdes att medverka.

– Att välja vem som får rollerna är jät-tesvårt för produktionsteamet. Alla är så duktiga, säger Sandra Aspelin.

Eftersom Rödluvan på Finns som-mar-teater 2026 är en musikal var sången ett viktigt kriterium när skådespelarna valdes.

– Nästa år kommer vi antagligen inte att ha en musikal och då är det inte lika viktigt att vara en superduktig sångare.

Auditionen består av tre delar: skåde-spelande, sång och dans. På auditionen går alla sökande igenom en scen man fått på förhand med dramaturgen, sjunger en sång med sångpedagogen och dansar i en grupp med koreografen.

EBUF ordnar årligen en auditions-workshop några veckor innan auditionen där det går att öva på de olika delmomen-ten utan press. Ingen tidigare erfarenhet krävs för att medverka i auditionen.

Den första övningen

Den tjugonde november 2025 var det dags för den första övningen. Spänningen låg i luften när ett tjugotal ivriga skåde-spelare samlades i EBUF:s utrymmen i Karamalmen. I samband med en första genomläsning av manuset fick skådespe-larna nämligen veta vilken roll de hade fått i pjäsen.

– Vilda Borelius får läsa Rödluvans

repliker. Johan Lehtonen läser vargens, instruerar Johan Aspelin.

– Jag blev alldeles jätteglad när jag hörde att jag spelar Rödluvan. Jag tycker jätte-mycket om att spela teater, säger Vilda Borelius som i skrivande stund är nio.

Vilda Borelius tror att den största utma-ningen med rollen som Rödluvan blir att komma ihåg alla repliker.

Johan Lehtonen, 26, är nöjd med sin roll som vargen.

– Jag hade nog tänkt att rollen som varg kunde passa mig, säger Johan Lehtonen som precis har avslutat en treårig skåde-spelartutbildning utomlands.

– Att delta i en barnpjäs är spännande. Man kan närma sig karaktären ur så många olika vinklar. Jag ser det som en utmaning att få publiken på min sida samtidigt som jag spelar en karaktär som i princip är ond.

Se pjäsen i juni!

Premiären går av stapeln den 4 juni 2026 och föreställningar ges fram till slutet av juni. Fram till dess arbetar hela produktionsteamet på högvarv med sina ansvars-områden. Skådespelarna medverkar i mellan sextio och sjuttiofem övningar i Karamalmen, Köklax och Mattby. Sammanlagt innebär det mellan tre och fyra övningar i veckan.

Vill du veta varför det kan vara bra om man råkar hitta en daggmask i näsan? Svaret får du om du går och ser pjäsen i sommar. ●

Vilda Borelius och Johan Lehtonen spelar Rödluvan och vargen på Finns sommar-teater.

Foto: Frida Hagman

Det är något speciellt med att skapa musik tillsammans

Cantiamos dirigenter vill föra den finlandssvenska körtraditionen vidare. Vid Valborgskonserten den 25 april 2026 sjunger Cantiamo in våren.

TEXT OCH FOTO: MARIA SAARISTO

Cantiamo är Musikinstitutet Kungsvägens (MIK) gemensamma kör för unga och vuxna, och för tillfället MIK:s enda kör med vuxna medlemmar. Vid sidan av Cantiamo fungerar flera olika barnkörer vid MIK.

– Körens yngsta medlem är tretton år, berättar Christel Österholm, som är en av körens två dirigenter.

Innan coronapandemin hade MIK flera olika små körer.

– Vi brukade slå ihop dem en gång i månaden och öva en repertoar för en storkör, men efter pandemin hade vi sju sångare kvar som ville sjunga i kör. Det har varit ett stort arbete att få körverksamheten på fötter igen, säger Rabbe Österholm, körens andra dirigent.

Christel och Rabbe Österholm brinner för att föra den finlandssvenska körsångstraditionen vidare till unga.

– Det räcker med att en generation faller emellan för att traditionen ska glömmas, säger Rabbe Österholm.

Välkommen med

När körerna fick fortsätta med sin verksamhet efter pandemin grundades Cantiamo, som på italienska betyder "vi sjunger". I dag har kören 35 medlemmar. En stor del av medlemmarna spelar också något instrument eller sjunger solo vid sidan av kören. Många av de vuxna har barn som går på MIK.

– Det är en bra mängd medlemmar men vi kunde vara fyrtio, så vi tar gärna emot nya medlemmar till hösten, säger Christel Österholm.

– Precis som andra körer tar vi speciellt gärna emot herrar med någon form av körerfarenhet, så att man självständigt kan öva stämmor hemma, säger Rabbe Österholm.

Mångsidig musik

Musiken man sjunger i Cantiamo är svängig. Emellanåt är det gospel, andra gånger traditionella körsånger.

– Vi sjunger allt från Bach till Beatles, säger Rabbe Österholm.

– Man börjar tycka om den musik man övar, konstaterar Christel Österholm.

Just nu övar kören dels sakral kyrkomusik, dels traditionell värmusik för den traditionella valborgskonserten som hålls klockan 16 den 25 april i Vindängensalen på Musikinstitutet Kungsvägen. På hösten kommer Cantiamo att hålla en konsert med kyrkomusik och öva både för körens och MIK:s julkonsert.

Gemenskap

Daniel Vuoristo, 20, studerar kyrkomusik i Sibeliusakademien. Han har sjungit i Cantiamo från och till i sju år.

– Vi har en bra stämning i kören. Det är något speciellt med att skapa musik tillsammans.

Daniel Vuoristo vill skapa musik och han övar solosång vid sidan av körsången. Genom studierna får han kompetens att arbeta som kantor.

– Men man vet aldrig vad man blir när man studerar musik, konstaterar han.

Också Aurora Suominen, 14, tar lektioner i solosång och sjunger sedan förra sommaren i Cantiamo.

– Jag vill sjunga höga stämmor. Ju högre stämmor, desto bättre chans har man att höras. Men jag känner också att jag vill vara med i en grupp.

– Det gäller att inte underskatta körens sociala dimension. Gemenskapen är viktig, säger Christel Österholm. ●

KULTUR

Christel och Rabbe Österholm träffades under studietiden på Sibeliusakademien där båda studerade sångpedagogik inom klassisk sång.

För både Daniel Vuoristo och Aurora Suominen är gemenskapen i körsången viktig.

Körsången inom Musikinstitutet Kungsvägen har återhämtat sig efter pandemin. – Kören är i bra skick, konstaterar Rabbe Österholm.

Vi tar gärna emot nya medlemmar till hösten

ESBO HEMBYGDSFÖRENING 110 ÅR

Esbo hembygdsförenings 110:de verksamhetsår är fyllt av aktiviteter. Verksamheten drivs av eldsjälar som Ann-Christin Lintula och Håkan Blomberg.

TEXT OCH FOTO: MARIA SAARISTO

Ann-Christin Lintula och Håkan Blomberg är uppvuxna och bosatta i närheten av Lagstad hembygdsgård. Båda är föreningsmännskor ut i fingerspetsarna.

Mångsidig verksamhet inom 110-åriga föreningen

När Esbo hembygdsförening år 2026 fyller 110 år har föreningens verksamhet sannerligen inte avstannat. Det ser föreningens drivkrafter, styrelsemedlemmar som Ann-Christin Lintula och Håkan Blomberg till.

– Esbo hembygdsförenings syfte är att samla hembygdshistoria och att vara en samlingspunkt för svenskspråkiga i Esbo, berättar föreningens sekreterare Ann-Christin Lintula.

– Det är viktigt för framtiden att kunna bekanta sig med historien under olika tidpunkter, annars försvinner den, säger ordförande Håkan Blomberg.

Föreningen ger ut böcker om vad som har hänt i olika delar av Esbo under olika tidpunkter. Det senaste verket utgav föreningen år 2023. Boken är en historik över Bemböle skola som har sammanställts av Ulf Johansson. Skolan stängde år 2022 efter att ha varit verksam i 99 år.

Fint utbud av program

Bokutgivningen är ändå bara en del av verksamheten.

– Vi strävar till att månatligen ordna program med olika tema, säger Ann-Christin Lintula.

I augusti ordnas det årligen återkommande familjeevenemanget Afton vid Esboån, i och i närheten av Lagstad hembygdsgård. Till de årligen återkommande evenemangen hör också julgröt med besök av Esbo Lucia i hembygdsgården. Där emellan ordnar föreningen bland annat utfärder och författarbesök. Hösten 2025 besökte föreningsmedlemmarna Borgå med besök i diktarhuset, domkapitlet och Runebergs hemmuseum. Henrik Meinander besökte hembygdsgården och berättade om sin bok om Helsingfors historia. I januari 2026 hade hembygdsföreningen besök av antikhandlaren Bernt Morelius. Då var det möjligt för föreningsmedlemmar att få gamla föremål utvärderade av en expert.

Hembygdsgården

En stor del av programmet ordnas i Lagstad hembygdsgård som föreningen har hyrt av Esbo stad sedan år 2000. Innan

En spelmanskonsert med Esbo spelmanslag ordnades år 2025 till minnet av föreningens hedersordförande Benita Åkerlund. Foto: Håkan Blomberg

dess renoverade hembygdsföreningen huset tillsammans med staden.

– Byggnaden fungerade som den första kommunala skolan mellan 1873 och 1954. I övre våningen fanns en lärarbostad och byggnaden på gården var rektorns bostad. Senare fanns här ett skolmuseum som snart kommer att öppnas igen av Esbo stadsmuseum i rektorshuset, berättar Håkan Blomberg.

Föreningen hyr utrymmen i hembygds-

gården som lämpar sig för familjefester och olika tillställningar. I nedre våningen ryms upp till hundra personer och i priset ingår kök och tillgång till kök. I övre våningen finns ett mötesrum för cirka 25 personer.

– Intäkterna behövs för att betala hyran till staden, säger Håkan Blomberg.

– I dagens läge har föreningen knappt trehundra medlemmar. Nya medlemmar är hjärtligt välkomna, säger Ann-Christin Lintula. ●

Esbo hembygdsförening 1916–2026

KOLUMN

Esbo hembygdsförening, grundad år 1916, är den äldsta hembygdsföreningen i Esbo. Bernhard Juslin från Bell i Bemböle var föreningens första ordförande. Målsättningen var mångfacetterad, man ville samla till ett hembygdsbibliotek och allmänt väcka intresse för hembygdskforskning. Insamling av museiföremål var länge en viktig uppgift och föreningen fick redan under det första året ett trettiotal föremål. Anna Morelius, född Eriksson, var en långvarig styrelsemedlem som ivrade för ett hembygdsmuseum.

På hemgården Stens donerade hon en loftbyggnad åt föreningen, där museiföremål ställdes ut för allmänheten. Då Esbo kommun år 1958 grundade Glims hembygdsmuseum, deponerade Esbo hembygdsförening 407 insamlade föremål där, som föreningen våren 2007 donerade till Esbo stadsmuseum.

Föreningen letade redan på 1930-talet efter ett utrymme för museet och man gick igenom många olika alternativ. Vid årsmötet 1936 beslöt man köpa tomten Arvids i Lammans, Morby. Den nya tomten invigdes midsommardagen 1937

med en friluftsfest. Festen gynnades av det härligaste sommarväder och besöktes av inemot 700 personer. Flera hembygdsfester ordnades för att få medel att bygga ett eget föreningshus på tomt. Även ungdomsföreningarna bidrog till medelsanskaffningen genom att ordna fester men kriget kom emellan. Efter kriget byggdes en danslave på tomt. Danstillställningarna skulle finansiera det egentliga bygget. Krafterna inom föreningen tröt dock och planerna förföll.

I slutet av 1990-talet beslöt föreningen att sälja Arvids och med köpeskil-

lingen skaffa en ny tomt eller lämpligt utrymme. Ordförande Benita Åkerlund förde diskussioner med Esbo stad om gamla Lagstad. Ett köp var uteslutet men man skrev ett långvarigt hyreskontrakt. Den gamla skolbyggnaden från 1873 renoverades och föreningen fick ett eget föreningshus. Lagstad hembygdsgård invigdes år 2002. Föreningen fick ett tydligt uppsving i och med att vi fick ett eget föreningshus.

Ann-Christin Lintula

ESBO IF 110 ÅR

KOLUMN

”Esbo IF är min trygga hemförening. Föreningen spelar en stor roll. Jag har fått vänner här för livet.

Jessica Rautelin brinner för att tävla

Efter 20 år i Esbo IF har Jessica Rautelin vunnit otaliga medaljer, men ännu inte uppnått sitt mål med sjukampen.

TEXT OCH FOTO: MARIA SAARISTO

Jessica Rautelins, 28, idrottskarriär i Esbo IF, började när hon var åtta år.

– Jag har en helsvensk bakgrund så det var jätteviktigt för mig att få träna på svenska.

Genast från början fick hon träna många olika grenar. Hon tror själv att mångsidigheten i den tidiga träningen kan ha ett samband med att hennes gren blev mångkamp och i dag specifikt sjukamp.

Balans i mångkamp

Jessica Rautelin ser många positiva sidor i att träna mångkamp. Mångsidigheten gör att kroppen belastas jämnt vilket minskar risken för skador.

– Om en gren går dåligt går en annan antagligen bra. Det finns en bra balans i mångkampen. Min favoritgren i sjukampen är kampens sista gren: 800 meter löpning.

– Det är en rå gren, man springer så fort man kan i två varv men det

brukar gå bra för mig och det känns fint att avsluta starkt.

Mål: felfri bana

Tävlingar har varit ett naturligt element av träningarna ända från början.

– Jag har alltid brunnit för att tävla. Det är en bra möjlighet att mäta hur mycket bättre man blivit. Det är det jag tränar för.

Jessica Rautelin har vunnit otaliga guld, silver och bronsmedaljer under de 20 år hon tävlat för Esbo IF. I mars 2026 förbättrade hon sitt rekord i mångkampen och vann silver i femkamp i Hall-FM i friidrott i Esbo.

Bland de viktigaste milstolparna räknar hon sin första junior FM-medalj, brons i 200 meter häck år 2011 i Varkaus och sin första medalj i Kalevaspelen i Kuopio år 2014.

– Jag lyckades väldigt bra med 800 meter i Kuopio. Jag minns att jag intervjuades av Yle efter det och hur nervöst det var att intervjuas på finska.

Till sina största framgångar räknar hon att ha fått representera Finland internationellt i juniorernas största mästerskap och alla medaljer i Kalevaspelen. I Kalevaspelen som ordnades på hemmaplan i Esbo 2025 vann hon silver i sjukamp med 5528 poäng.

– Och Finnkampen är speciell, där vill jag vara med.

Två jobb

I dag har Jessica Rautelin två jobb. Hon är ekonom från Hanken och arbetar halvtid på Siemens. Den andra hälften av sin arbetstid tränar hon, mellan sex och åtta gånger i veckan i Kameleonten i Alberga. Hon tränar ofta tillsammans med sin tränare Ragne Kytölä.

– Jag har inte ännu uppnått mitt mål i sjukampen.

Jessicas mål är att lyckas i alla grenar i en tävling.

– Det är inte många som uppnår det. Sjukampen är en svår gren.

Nästa möjlighet att uppnå målet har Jessica i Kalevaspelen 2026. Vi önskar henne lycka till! ●

Jessica Rautelin vann silver i sjukamp i Kalevaspelen 2025. I mars 2026 blev det åter silvermedalj i inomhus-FM i femkamp i Esbo. Foto: @sfifriidrott / Mikael Nordman

Jessica Rautelin älskar att träna. Målet är ändå tävlingarna, här i SFIM i Sibbo 2025. Foto: @sfifriidrott

Från landsbygdsförening till stor förening på 110 år

Esbo Idrottsförening har jubileumsår år 2026, då föreningen fyller 110 år. Föreningens historia härstammar från början av 1900-talet då ungdomsföreningarna grundades i Esbo och hade idrott på programmet. Så småningom blev idrotten mer avancerad och tanken på att bilda en specialförening uppstod. Den 2 juli 1916 undertecknades Esbo Idrottsförenings stiftelsegrund. Under de första åren handlade det mest om friidrott, skidåkning och terränglöpning. År 1933 registrerades föreningen till r.f.

På 1930-talet kom nya grenar med i verksamheten; fotboll för män, damernas boboll, orientering och cykling. Tyvärr bröt vinterkriget ut och den blomstrande verksamheten stannade upp. Verksamheten hölls i gång under krigstiden främst genom idrottande juniorer. År 1945 godkändes på styrelsemötet stadgar för underavdelningar. Av de nuvarande sektionerna har friidrotten sin början 1916, handbollen 1954, bowlingen 1963, motionen 1964, volleybollen 1977 och gymnastiken 1983. Föreningen har under åren förstärkt och byggt upp sin ekonomi genom att ordna olika evenemang och större tävlingar som Kaleva Spelen 2009 och U23 EM år 2025. Esbo Strandmaraton är ett årligt evenemang sedan närmare 20 år tillbaka.

Förutom att Esbo IF har haft internationellt framgångsrika idrottare av vilka de mest kända under de senaste åren är Oskari Möro och Camilla Richardsson, så har den egna knatteverksamheten sedan 1940-talet bidragit med flera idrottare som har nått såväl nationella som internationella framgångar. Den mest kända är kanske Tiina Lillak. Hon vann VM-guld i Helsingfors 1983 samt OS-silver i Los Angeles 1984 och hade finska rekordet i spjut ända fram till år 1998. Robert Rotkirch, Saga och Silja Andersson, Kira Kytölä samt Jessica Rautelin har deltagit i flera FM samt haft flera landslags- och landskampsupdrag under sin karriär.

I dag har föreningen omkring 1500 medlemmar. Vi hoppas på att förmedla många nya framgångsrika idrottare samt bidra med högklassig, sund verksamhet även i framtiden.

Johanna Tolvanen
verksamhetsledare Esbo IF

KOLUMN

Mitt Esbo är bra men kan bli bättre

Finns det ett Esbo eller många Esbo? Jag lutar mot det senare. Det finns det historiska Esbo, den tusenåriga socknen med jordbruk, herrgårdar och en anrik domkyrka. Det finns ett inflyttnings-Esbo med en hundraårig historia som skapat dagens storstad med sina många centra och en ständigt växande befolkning.

Troligen uppfattar sig mängden främst som Albergabo, Hagalund- eller Köklaxbo, därefter som Esbobo. Andra orienterar sig mot Helsingfors där man kanske är född eller arbetar. Jag har varit Esbobo i sammanlagt fyrtio år, de övriga åren har bestämts av födelseort, studier och utlandsuppgifter.

Jag tror att många ser på sitt Esbo utgående från sin närmiljö, sin stadsdel och sina rötter. Jag tror också att kunskapen om andra delar av Esbo är begränsad. Ta en biltur till en växande stadsdel och du blir förvånad över allt nytt. På en annan bil- eller cykeltur kan du hamna på irrfärder i villakvarter du aldrig tidigare besökt.

Vårt Esbo innefattar även en tjugo kilometer lång gång- och cykeltväg längs kusten och en omskriven nationalpark i Noux. Här finns invandrarkvarter i Esbo centrum och arkitektur-Hagalund, som hotas av överexploatering.

Ja, Esbo är mångsidigt och att skapa visioner och gemenskapskänsla kan kännas svårt. Som nylänning förstår jag nostalgin i väster och norr över det som gått förlorat, som finlandssvensk upptäcker jag varje år nya, men väl dolda svenska kontaktmönster bland oss "utspädda" och utspridda Esbobor.

Jag har gett mitt bidrag till Esbo-sagan i stadens organ och genom att under åren delta i mångfalden av evenemang. Mitt nordiska Hanaholmen har blivit en samlingspunkt där svensktalande Esbo- och Helsingforsbor möts.

Jag är sorgsen över att tillväxtivern i Esbo – i tävlan med Vanda och Helsingfors – leder till att allt flera grönområden i söder naggas i kanterna när bebyggelsen förtätas. Inte ens Centralparken går säker. Esbo är en unik boendemiljö så länge det är kort väg till närmaste frilufts- och strövområde. Varje bevarat träd bidrar till ett hälsosamt mikroklimat när staden växer.

Staden befinner sig i ett ekkorrhjul: nya invånare önskas för att bekosta service för gamla och unga, vilka i sin tur...ekvationen går aldrig jämnt ut. Resultatet kan bli försämrad livsmiljö, höjda kommunalskatter och mindre attraktionskraft.

Mitt Esbo är en stad med balanserad tillväxt.

Pär Stenbäck
sambällsdebattör, tidigare politiker
och Röda Kors-ledare.
par@stenback.fi
Foto: Tage Rönnqvist

Patrik Gustafsson, Kameleontens projektledare från Gröndal UF.

Nu når vi barn och unga

Efter några verksamhetsår har friidrottare hittat idrottshallen Kameleonten. En utmaning är att nå ut till nya användargrupper.

TEXT OCH FOTO: MARIA SAARISTO

Idrottshallen Kameleonten i Alberga idrotts- park stod färdig år 2023. Kameleonten AB ägs av Logen i Gröndal ungdomsförening och är förutom en idrottshall också föreningens nya föreningshus. Hallen kunde byggas efter att föreningen sålde tomten där det gamla föreningshuset stod i korsningen av Åbovägen och Ring 2.

Kameleontens projektledare från Gröndal UF Patrik Gustafsson har varit en del av projektet ända sedan idén om hallen föddes för nästan femton år sedan. Gustafsson är nöjd med hur föreningens verksamhet har ändrat i och med bygget av hallen.

– Nu når vi konkret barn och unga. Det här är riktig ungdomsverksamhet. Hallen är byggd för att svara på barns och ungdomars behov av idrott och motion och inte som en tävlingshall.

Trots det har redan flera stora tävlingar ordnats i hallen. Nordiska mästerskap i hall år 2025 och i månadsskiftet februari-mars 2026 ordnade Esbo IF och Espoon Tapiot inomhus FM i friidrott i hallen.

Nya användare

Lunchtid en vintervardag serveras pasta i Kameleontens cafeteria. På friidrottsområdet tränar ett tiotal personer. Någon kastar korgar på korgbollsplanen.

– Efter ett par år börjar folk så småningom hitta hit. Det tar ändå länge för människor som är vana

att träna någon annanstans att ändra sina träningsvanor, säger Patrik Gustafsson.

Han berättar att Kameleonten är den enda friidrottshallen i västra huvudstadsregionen.

– Vi har den här säsongen helt klart fått fler användare av friidrottssalen. Men Kameleonten är inte bara en friidrottshall, säger Patrik Gustafsson.

Kameleonten lämpar sig för löpträning och kompletterande träning för utövare av andra grenar och erbjuder också flera salar för bollsport och gymnastik.

– Mycket återstår att göra för att nå användargrupper som inte har hittat hit, men jag tror att det kommer att hända på sikt.

Gustafsson berättar att alla idrottshallar kämpar med att hitta kunder dagtid.

– Alla vill träna mellan 18 och 20. Andra tider är besvärligare att sälja.

Staden och speciellt skolor är därför eftertraktade kunder för idrottshallar på dagen. Kameleonten besöks vardagar av förskolegrupper som tränar i en gymnastiksal med en gymnastiklärare. Pensionärer är en annan grupp som har möjlighet att träna dagtid.

– Esbo stad ordnar pensionärgymnastik i en bollsall i hallen, men också den typen av verksamhet skulle gärna få öka, säger Patrik Gustafsson. ●

”Kameleonten besöks under vardagar av förskolegrupper och flera stora tävlingar har ordnats i hallen.

Gemenskapen

– det bästa med verksamheten

Esbo svenska pensionärsförening (ESP) har sju lokala medlemsklubbar, därutöver finns två fristående lokala pensionärsföreningar i Esbo. Vi bad två av 615 medlemmar i ESP berätta om verksamheten.

TEXT: MARIA SAARISTO

Det kan vara svårt att hitta medlemmar till styrelsen, men både Carl-Göran Stén och Gun-Britt Lindqvist tycker om att vara med och planera verksamheten. Foto: Gustav Båsk

Gun-Britt Lindqvist, 77, gick i pension sommaren 2013. Samma höst blev hon medlem i Esbo Kyrkoby pensionärsklubb, där hon idag är ordförande.

– Jag ville aktivera mig som pensionär och inte bara sitta hemma. Det här är ett sätt att göra det.

Carl-Göran Stén, 86, har varit medlem i Olars pensionärer i över tjugo år.

– Jag har fått ut mycket av medlemskapet. Suttit i styrelsen, ofta som sekreterare, styrt och ställt. På det viset har jag haft insikt i vad som händer i klubben.

Båda pensionärsklubbarna har möten varannan vecka. Esbo Kyrkoby pensionärsklubb i Esbo centrums servicecentral på tisdagar och Olars pensionärer i servicehuset Silvermånen på måndagar.

– Vi fick just veta att vi tillfälligt behöver hitta ett annat utrymme för slutet av våren, men det löser vi, säger Carl-Göran Stén.

Gemenskap

Klubbarnas program varierar från teaterresor och utfärder till möten med inbjudna talare, frågelekar, julfest och fester för dem som har fyllt jämnt eller halvjämnt.

– De som har fyllt år får en ros, vi skålar och bjuder på tårter och brukar ha en gäst, musik och sång, säger Gun-Britt Lindqvist.

Programmet aktiverar pensionärer och är bra för både kropp och själ, fortsätter hon. Medlemmarna i klubbarna går på vattengymnastik, spelar boccia, går på gym och promenader tillsammans.

– Men det viktigaste är inte programmet, utan gemenskapen. Att komma ut och träffas regelbundet. Klubben erbjuder en meningsfull gemenskap. Vi tar hand om varandra och tar kontakt om någon inte syns till.

Också Carl-Göran Stén upplever att gemenskapen är det viktigaste med verksamheten.

– Man blir bekant med de andra när man träffas regelbundet. Vi dricker kaffe, äter bulle och diskuterar, fast inte religion och annat som delar folk.

Välkommen med

Medelåldern i många pensionärsföreningar är rätt hög.

– Det är svårt att få de yngsta, 65 plus-sarna, med i verksamheten, men sen kommer de trippande i något skede, säger Carl-Göran Stén.

Alla är välkomna med i pensionärsverksamheten, oberoende av vad man har gjort eller var man har bott tidigare. Det är lättast att bli medlem genom att fylla i blanketten på ESP:s hemsida www.esbo.spfpension.fi, men det går också att först delta i ett möte och se om man vill vara med.

Open House program för seniorer:

- **Alberga pensionärsklubb:** 16.04 kl. 13.30. Författare Karin Collins, Hangö böcker.
- **Dalsvik seniorer:** 27.4 kl. 14.00. Vårfest! Susann och Kenneth Sonntag underhåller med "Sång, musik och berättelser".
- **Kyrkoby pensionärsklubb:** 7.4 kl. 14.00. Karin Cederlöf: Aktuellt från välfärdsområdet och Esbo.
- **Esbovikens pensionärsklubb:** 14.4 kl. 14.00. Röda Korset: Förebygga olyckor i hemmet.
- **Gäddvik-Mattby pensionärsklubb:** 9.4. kl. 14.00. Nina af Hällström: Seniorboende i Esbo.
- **Hagalund pensionärsklubb:** 8.4 kl. 14.00. Eva Hernberg: Tre tidsepoker i Hagalund.
- **Olars pensionärer:** 13.4 kl. 14.00. Janina Lindqvist informerar om intressebevakning.

Medlemsavgiften för ett år är omkring tjugofem euro och föreningarnas kommande program publiceras i HBL på tisdagar. De två fristående pensionärsföreningarna i Esbo är Gäddvik-Mattby seniorer och Gröndals pensionärsförening. ●

KOLUMN

Nytt svenskspråkigt äldreboende behövs i Esbo

Enligt revisionsnämnden bor över 100 svenskspråkiga seniorer i finskspråkiga boendeenheter i Esbo. En förklaring till detta är att svenskspråkiga seniorer valt att ta emot en "finsk" plats. Jag har frågat om saken i Äldrerådet. Svaret är att personerna är där frivilligt.

Är du hemma i dåligt skick eller på sjukhus vill man nog gärna få en plats fort. Antingen tar du en plats på finska eller så får du vänta. Det är kö till alla svenskspråkiga platser. Jag har förstätt att en del tror att de senare kan flytta från en finsk till en svenskspråkig enhet.

I de fyra svenskspråkiga boendeenheterna i Esbo finns lite över 100 platser. Folkhälsan i Vindängen är störst med 39

platser och Tunaro i Kilo minst med 21 platser. Det frigörs inte så många platser att de som väntar på ett finskspråkigt boende i praktiken någonsin får en plats på ett svenskspråkigt boende. I allmänhet bor man 2–3 år på ett seniorboende.

Samtidigt kommer nya kunder med behov av seniorboende. I oktober 2025 var det 119 personer i kö i Esbo. Av dem är kanske 10–12 personer svenskspråkiga.

Vi har inom hela välfärdsområdet totalt lite över 3100 platser på äldreboenden med dygnet runt service. Av dessa är cirka 1450 i 30 boendeenheter i Esbo. Jag brukar räkna att de svenskspråkiga utgör omkring tio procent av seniorerna i Esbo. Redan detta tyder på att vi borde

ha cirka 150 svenskspråkiga platser i Esbo.

Jag anser att vi behöver en ny svenskspråkig boendeenhet för att fylla det nuvarande behovet.

Ett problem är att välfärdsområdet inte själv bygger hus för äldreboende. Man vill att något företag bygger husen och helst även att något företag står för driften. Välfärdsområdet vill helst bara betala för servicen för de seniorer som på ansökan beviljas rätt till boende. Det är stränga krav för boende. Totalkostnaderna för välfärdsområdet är över 50 000 euro i året.

Jag undrar om Folkhälsan har möjlighet att bygga en ny enhet i Esbo?

Hugo och Maria Winbergs stiftelse

upprätthåller Tunaberg seniorhem och Tunaro vårdhem. Har de möjlighet att bygga en enhet med 30 – 50 platser?

Enligt den nya strategin för Västra Nylands välfärdsområde borde alla behandlas på ett likvärdigt sätt. Det är oklart hur detta skall uppnås för svenskspråkiga seniorer i Esbo som har behov av en boendeplats på dygnet runt service.

Gustav Båsk
Medlem i äldrerådet i Västra Nylands välfärdsområde

SFP:S ARBETE I VÄLFÄRDS-OMRÅDET GER RESULTAT!

Äntligen skolpsykolog i Mattliden

Efter en lång väntan har Mattlidens skola äntligen fått en egen skolpsykolog. Det är ett viktigt steg för att trygga välmåendet hos skolans cirka 770 elever. Tidigare har psykologtjänsterna i Mattliden skötts via en centraliserad distanstjänst, vilket inneburit begränsad tillgång för eleverna.

– Det här är ett konkret och efterlängtat steg mot att varje elev ska ha tillgång till sin skolpsykolog på plats i skolan. När hjälpen finns nära blir tröskeln att söka stöd lägre. Bättre tillgång till skolpsykologtjänster är en av våra tydliga målsättningar i Västra Nylands välfärdsområde i år. I budgeten finns reserverat medel för rekrytering av flera nya skolpsykologer, säger Karin Cederlöf, andra vice ordförande i välfärdsområdets styrelse.

– Det är inte bra med centraliserade lösningar och de skall användas endast i nödfall. Personalen där känner inte eleverna eller skolmiljön och det har också varit problem med att få service på svenska. Det är viktigt att alla skolor har tillgång till egen elevvårdspersonal, säger Eva-Lena Gästrin, ersättare i välfärdsområdets styrelse.

Alla invånare i Västra Nylands välfärdsområde får egenläkare

Egenläkarmodeller etableras äntligen i Finland. Regeringen satsar totalt 40 miljoner euro på att utveckla kontinuiteten i vården, något som SFP länge har jobbat för. Västra Nylands välfärdsområde (LUVN) gör en satsning på 10 miljoner euro på rekrytering av nya läkare för att utveckla egenläkarmodellen. Målet är att varje invånare ska få en egenläkare senast år 2029.

– Genom att utveckla egenläkarmodellen kan vi undvika onödiga undersökningar och samtidigt förbättra vården och människors tillit till vården. Det finns en stark evidens för att läkare som känner patientens bakgrund kan ge mer ändamålsenlig vård. Det är

bra för patienten och sparar både tid och pengar, säger SFP fullmäktige-gruppens ordförande och riksdagsledamot Henrik Wickström.

SFP har länge arbetat för kontinuitet i vården och en mer mänsklig modell. En fast och personlig läkar-kontakt stärker också de språkliga rättigheterna.

– Vi är bra på gång då det gäller ibruktagandet av egenläkarmodellen i LUVN. I välfärdsområdets strategi lyckades SFP få in ett mål att förena kunder och patienter med personal som talar samma språk på ett sätt som säkerställer rättigheterna på nationalspråken. Det här målet kan förverkligas med satsningen på egenläkare, säger Anita Westerholm, ordförande för nationalspråksnämnden.

En ny form av seniorrådgivning

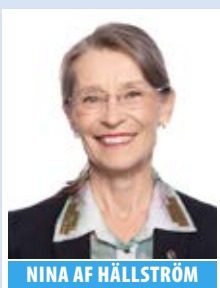
På SFP:s initiativ kommer seniorrådgivningen att ses över och utvecklas under 2026. Av de politiska besluten följer nu konkret utveckling av nya serviceformer.

– I år startar ett pilotprojekt för att pröva en ny form av seniorrådgivning. Jag hoppas att projektet blir startskottet för en permanent modell för seniorrådgivning i hela området. Dessutom utvecklas nya mötesplatser för äldre samt andra förebyggande tjänster i samarbete med kommunerna. Det här är välkommet eftersom vi behöver satsa betydligt mer på förebyggande arbete för att möta den snabbt åldrande befolkningens behov, säger fullmäktigeledamot Nina af Hällström.

SFP:S FULLMÄKTIGEGRUPP I VÄSTRA NYLANDS VÄLFÄRDSOMRÅDE

ANDERS ADLERCREUTZ

NINA AF HÄLLSTRÖM

RALF BACKMAN

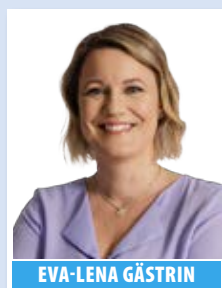
PETER BRASKÉN

JOHAN BERGLUND

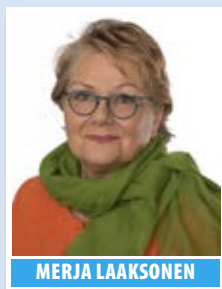
KARIN CEDERLÖF

EVA-LENA GÄSTRIN

MÅRTEN JOHANSSON

MERJA LAAKSONEN

DENIS STRANDELL

FREDRIK WASELIUS

ANITA WESTERHOLM

HENRIK WICKSTRÖM

Kontakta oss per e-post fornamn.efternamn@lh.luvn.fi

POLITISK REKLAM Betald av SFP:s fullmäktige-grupp i Västra Nylands välfärdsområde